

Kamerparfums en luchtverfrissers: gevaarlijke vervuilers die gereguleerd moeten worden!

(Test Gezondheid 64, december 2004-januari 2005)

Van luchtverfrissers, die kwalijke geurtjes verdrijven, wordt beweerd dat ze de lucht zuiveren en schoner maken. Aromatherapie is in en de geurmarkt blijft maar groeien. Handige reclamejongens buiten deze geursensaties uit met de bedoeling de consument aan te zetten tot kopen. Een grootschalige Europese enquête van Test-Aankoop in samenwerking met het Beuc toont echter aan dat deze producten allerhande schadelijke chemische substanties verspreiden waardoor de lucht binnenskamers juist vervuild raakt. Test-Aankoop vraagt de overheid stappen te ondernemen en de schadelijke producten (die benzeen en formaldehyde bevatten) die de normen van de WGO overschrijden, van de markt te halen.

Europese test: weerzinwekkende resultaten

In samenwerking met de consumentenverenigingen van Euroconsumers (Spanje, Italië en Portugal), de Franse vereniging ter verdediging van de consument UFC en het BEUC (Europese overkoepelende organisatie van consumentenbonden) analyseerde Test-Aankoop de kwaliteit van de lucht die gebruikers van kamerparfums inademen. Zo werd voor in het totaal 76 Belgische, Franse, Spaanse, Italiaanse en Portugese producten gemeten in welke concentratie bepaalde chemische stoffen (vluchtige organische componenten) tijdens het gebruik vrijkomen en ingeademd worden. Op de Belgische markt leverden 5 geconcentreerde sprays en verstuivers, 13 gels en vloeibare geuren, 5 elektrische geurverspreiders, 9 geurkaarsen en 5 natuurlijke producten (wierook en essentiële oliën) zorgwekkende resultaten op.

Terwijl deze producten volgens de reclame de luchtkwaliteit in huis verbeteren en welbehagen scheppen, hebben ze in feite een omgekeerde werking. In werkelijkheid raakt de lucht juist vervuild, soms zelfs in hogere mate dan vervuilde stadslucht. Als we de dampen analyseren die vrijkomen bij het gebruik van luchtverfrissers en kamerparfums, stoten we op allerhande substanties die bekend staan als giftig in hoge dosis. En dan hebben we het nog niet over de onbekende stoffen waarvan geenszins bewezen is dat ze niet schadelijk zijn.

Benzeen, formaldehyde en co: een walgelijke cocktail!

Zo bleek de concentratie benzeen in de lucht na het aansteken van 2 wierookstokjes tot 221 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ te bedragen! En dat terwijl 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ de Europese norm is tegen 2010.

Aangezien vaststaat dat benzeen kankerverwekkend is, pleit de WGO zelfs voor een nultolerantie. Het is dan ook verbazend dat de overheid een aanzienlijk budget over heeft voor de vermindering van de benzeenconcentratie in de stad, terwijl benzeenproducerende producten als wierook, vloeibare kamerparfums en dergelijke vrij verkrijgbaar zijn... De benzeenconcentratie in de Brusselse Wetstraat bedraagt bijvoorbeeld om en bij 6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, terwijl een vloeibaar kamerparfum in 2 uur tijd tot 8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ kan vrijgeven!

Ook formaldehyde, een andere kankerverwekkend stof, was in concentraties van meer dan 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (norm van de WGO voor overgevoelige personen) aanwezig in de lucht na gebruik van verscheidene soorten wierook en één elektrische geurverspreider.

Daarbij komen dan nog eens alle irriterende stoffen (voor de luchtwegen), allergenen, potentieel kankerverwekkende stoffen zoals acetaldehyde, naftaleen of styreen, en stoffen die

bekend staan om hun schadelijkheid voor de gezondheid, zoals toluen en chloorbenzeen, glycoethers, ftalaten en artificiële muskus. Bij de meeste geteste producten overschreed de concentratie vluchtige organische componenten in de lucht na gebruik ruimschoots de Amerikaanse norm van 200 µg/m³ voor een gezonde binnenlucht. Soms werden zelfs concentraties van 4 000 tot 5000 µg/m³ genoteerd. Al deze producten zijn dus potentieel giftig, maar gezien de bereikte concentraties zijn schadelijke gevolgen bij occasioneel gebruik weinig waarschijnlijk. Weliswaar dienen, net zoals dat geldt voor passief roken, personen met verhoogde gevoeligheid (zwangere vrouwen, kleine kinderen, astmalijders, enz.) het gebruik van luchtverfrissers en kamerparfums te vermijden. Dit is zorgwekkend omdat nogal wat geurverspreiders (elektrische, gels, vloeistoffen) 24 uur op 24 actief zijn en hun vervuilende stoffen dus onophoudelijk verspreiden. Als we weten dat onze huizen sowieso al bulken van allerhande chemicaliën (afkomstig van meubels, verf, vernis, onderhoudsproducten, enz.) kunnen we er beter geen schepje bovenop doen.

Vage etiketten en gebrek aan reglementering

Hoewel de markt van luchtverfrissers en kamerparfums in volle groei is (44 miljoen euro in België), zijn reglementeringen in de sector erg schaars. Deze producten worden namelijk niet beschouwd als cosmetica, die onder de Europese richtlijn 76/768/EEC vallen en in België ook onder een Koninklijk Besluit uit 1997. Geen enkele wet of reglementering verplicht de fabrikanten van luchtverfrissers of kamerparfums om de ingrediënten te vermelden op het etiket. De consument moet het dus stellen met de term "parfum", die een complexe cocktail van tientallen, ja zelfs honderden verschillende stoffen dekt. Welke precies blijft een industrieel geheim. Hoe kunnen we dan met kennis van zaken een product kiezen dat geen substanties bevat waarvoor we overgevoelig of allergisch zijn? Er lijkt niets anders op te zitten dan die producten uit ons huis te bannen...

Momenteel werkt de Europese Commissie aan een reglementering en aan een betere controle op de door de industrie geproduceerde chemicaliën. Het REACH-project heeft tot doel de chemische substanties te registreren, te evalueren en pas dan toe te laten. Bedrijven die van bepaalde chemicaliën meer dan 1 ton per jaar produceren, zullen deze producten moeten evalueren en alle nodige maatregelen moeten nemen om de risico's de baas te blijven. REACH zal helaas slechts gelden voor 30 000 van de 100 000 substanties op de markt.

Maatregelen nemen en gevaarlijke producten van de markt halen

De consument gebruikt alsmaar meer uiteenlopende chemische producten. Dat is zorgwekkend omdat voor de meeste van die synthetische stoffen die binnenshuis worden verspreid, niet werd getest of ze onschadelijk zijn en al helemaal niet hoe het zit met gecombineerde effecten of met de impact op lange termijn. Daarom vraagt Test-Aankoop:

1. dat alle chemische substanties van luchtverfrissers in toxicologisch opzicht worden getest vooraleer de producten op de markt worden gebracht;
2. dat allergene substanties altijd vermeld staan op het etiket;
3. dat er duidelijk "niet gebruiken in het bijzijn van zwangere vrouwen, kleine kinderen en astmalijders" op het product of de verpakking staat;
4. dat de reclame en marketing worden gereguleerd om komaf te maken met leugenachtige en misleidende informatie, zoals "zuivert de lucht" of "natuurlijk product".

In het kader van de wet op de productnormen, de wet op de veiligheid van producten en de geldende wetgeving, vraagt Test-Aankoop de bevoegde ministers om luchtverfrissers waarbij een concentratie kankerverwekkende stoffen (benzeen en formaldehyde) vrijkomt die de

normen van de WGO overschrijdt, van de markt te halen. Het gaat meer bepaald om drie producten: de wierookstokjes met vanillegeur van Ushuaia, de wierookstokjes met kamillegeur van Sarathi en de wierookkegeltjes van Drake Floralis.

Meer en meer mensen, vooral kinderen, lijden aan allergieën en astma. In het licht van de resultaten van dit onderzoek, eist Test-Aankoop van de overheid eenzelfde wetenschappelijk onderzoek op grotere schaal.